

природа на феодалния режим, даде слѣдователно пълна възможност за разрастването на мѣстнитѣ сатрапи, съ крайно неограничени права. Отъ една страна спяхията, отъ друга чаушгѣтъ — изпълнителенъ органъ на волята у мждри законовѣдци и всѣкога вѣренъ съюзникъ на класата която грабѣше грамадната частъ отъ населението, и отъ трета страна — новороденото чедо на балканскитѣ условия — чорбаджиата, ето тритѣ искони врага на народното щастие и прогресъ, въплотениятъ негативъ на националната култура на българитѣ, върху които падна проклятието на цѣлата сѣдба. „Всѣки бей — срѣщаме въ животописа на Адама Веннера (жив. въ 17. вѣкъ) — вършилъ политика на свой рискъ, нападалъ, обиралъ, завличалъ, налагалъ данъци споредъ успѣха на оржжието си“.

Кехаитѣ и чаушитѣ не падаха по-долѣ; тѣ не сѣ имали тази мѣстна законодателна и въ сжщето врѣме изпълнителна сила, каквато имаше бей, но изпълнителната функция на тѣхната своеобразна власть се е проявявала въ сжщо такива своеобразни форми. „Чаушитѣ, казва Герлахъ,¹⁾ иматъ власть да взиматъ всѣкому, когото срѣщнатъ, нека кара каквото ще, коньтъ му и да го яздатъ нѣколко мили; горкиятъ селянинъ тича подирѣ му, додѣто намѣри коня си. Това на турцитѣ рѣдко се случва, но на християнитѣ твърдѣ често... Чаушгѣтъ ги принуждава да даватъ каквото поиска и, когато не го даватъ веднага, или отказватъ, жестоко ги наказва, тѣй щото и цѣло едно село не може да се дигне противъ властта му, а трѣбва да слуша. Такъвъ е страхгѣтъ между тѣхъ отъ тие хора“. Само оние, които живѣятъ въ по-голѣмитѣ градища и сѣ подъ непосредственото вѣдомство на султана „по-добрѣ сѣ поставени; тѣ даватъ извѣстното каквото има да даватъ, и слѣдъ туй сѣ свободни. Ако нѣкой прѣвиши

¹⁾ Псп. 1883. г. (VI., 38).